

KJAK

JÁKUP AV
SKARÐI

Hvat myndar Tórshavn, og hvør myndar høvuðsstaðin?

Eg bjóði meg fram á Tjóðveldis-listanum til býráðsvalið, so eg kann gera mítt til at fólk verða hoyrd.

Fyri meg er býráðsvalið politiskt í tann mun, at eg vísi mína politisku støðu. Tað er týðningarmikið, at tjóðveldissjónarmið, so sum, at vit klára okkum sjálf og byggja á og menna føroyska mentan, eru frammalaga í kommunalpolitikki eins væl og landspolitikki.

Samstundis er býráðið fyri mær ikki politiskt merkt meira enn so, at borgarin eigur at verða hoyrdur óansæð politiskan lit - og allir politikkarar eiga at kunna finna felags stev, borgarunum at frama. Ymiskleikin kann, við opinleika, verða styrki, heldur enn veikleiki.

Verður úrsletið, at eg eri millum býráðslimarnar, so skal veljarin vita frammanundan, at eg havi sett mær nøkur mál, ið tó kunnu verða raðfest við atlit til viðmerkingum og áheitanum, ið borgarin setir fram. Alt verður ikki framt eftir einum degi, ella við einum pennastroki, men við dirvi, árræði og samstarvi, koma vit langt.

Fyri mær er týðningarmikið, at smærru økini í kommununi eru umboðað. Stóru tungu "postarnir" eru í miðjun, men økini uttanum eru neyðug fyri at hava allar litirnar í palettini. Soleiðis, at Tórshavnar kommuna verður sterka og opna kommunan, har allir borgarar trívast, eisini

teir, ið ynskja at njóta og nýta Havnina, men búðleikast í bygdunum. Við einum spennandi og opnum høvuðsstaði kunnu vit gera okkara til, at fólk støðast og nýggja seta búgv í býnum og úti í økjum.

Tórshavn er býur, men ber meira enn "býar-heitið". At verða høvuðsstaður setir krøv og gevur nógvar avbjóðingar. Høvuðsstaðurin er savnandi fyri allar føroyingar og skal tí fevna og taka móti øllum, alt árið.

Ólavsøkan er í stóran mun savnandi, men alt árið eiga føroyingar at kenna seg væl í høvuðsstaðnum. At tiltøk verða fyriskipað er ein partur, men gerandisdagurin eigur eisini at bjóða føroyingum og gestum vælkomnum í høvuðsstaðin við framsýningum, matstovum, handlum og hugna, uttan at hetta verður sett upp í stevnu-skrá.

Høvuðsstaðurin eigur harafturat at verða slóðbrótandi og at verða positiv fyrmynd fyri føroysku bygdin og býirnar. Bygdir og býir hava móguleika at skapa síni serøki, men tað er lættari at koma í gongd, tá ið tú hevur onkran at spyrja. Er býráðið í høvuðsstaðnum umboðað av politikkarum við visiónum, so er huga-ligari hjá starvsfólkum at leggja fram síni hugskot um mennandi og spennandi tiltøk.

Lat okkum tí fara á val og velja umboð fyri Tjóðveldi at standa fyri føroyska høvuðsstaðnum.

JOHAN MORTENSEN
Á TJÓÐVELDIS-
LISTANUM TIL
BÝRÁÐSVALIÐ

Filmsvinnan, Tórshavn og okkara kreativi ungdómur

Clint Eastwood, Russel Crowe, Tom Cruise, James Bond og onnur við teimum hava innspælt partar av filmum í Íslandi seinastu árin. Hetta hevur havt sera stóra ávirkan á íslensku filmsvinnuna har í dag umleið 300 fólk starvast! Ikki er neyðugt at nevna hvussu stóran týðning hetta hevur fyri ma., íslensku ferðamannavinnuna. Og so kann ein spyrja hvussu tað ber til at filmsvinnan er voksin so munandi í Íslandi? Jú, Ísland letur ein studning uppá 10 % av film-skostnaðinum til avvarandi producentar. Hetta verður alt meira vanligt í Skandinavia at kommunur lata studning fyri at tilrekkja filmproducentar vegna tess at spin-off effektin er so stór av filmsíðnaðinum,

ma., varð stórur partur av Oscar vinnaranum Hævn-en hjá Susanne Bier innspældur á Suðurfjónu har kommunarnar árliga lata umleið 10 Mio Kr úr filmsgrunni og er Keypmannahavn eisini við at stovnseta ein stóran líknandi grunn.

Í Havn hava vit – enn – ein sera litlan filmsíðnd. Klippfisk og nógva filmsáhugaði ungfólk gera eitt gott arbeiði og tað skulu tey hava stórt rós fyri. Eisini hava vit fleiri talentir sum vit fara at siggja meira til í komandi tíðum bæði sum leikarar, producentar og á upptøku-økinum.

Tiðanverri er tann studningurin sum verður veittur til hesar kveikjarar ikki meira enn peanuts at rokna og ikki til at liva ella doyggja av. Filmsvinnan verður als

ikki tikin í tí álvara sum skal til. Tað skulu aðrar upphæddir til og munandi betur umstøður fyri at vit veruliga kunnu fara undir at fyrireika eina føroyska filmsvinnu.

Tó havi eg ongan iva um at tað ber at byggja upp ein filmsíðnað her í Havn sum bæði kann skapa inntøkur og gera sitt til at okkara kreativi ungdómur støðast í Havnini. Við einari føroyskari filmsvinnu fara føroyingar eisini at gera seg nógva meira galdandi uttanlanda, hyggið bara at okkara Olafi og Anniku Johannesen sum øll Havnafolk eiga at vera errin av. Eisini vil ein filmsvinna eggja okkara skrivandi fólki í størri mun at skriva films-handrit.

Vit í Tjóðveldisflokkinum vilja menna hesa vinnu í nýggja Býráðnum og voni

eg at øll filmsáhugaði Havnarfólk fara at stuðla okkum. At áhugin í Havn er til staðar sóðu vit tá Norðurlandahúsið, Birgir Kruse og undirritaðu skipaðu fyri syningum av norðurlendskum filmum í Havnar Bio seinasta vetur, tað var nærum fullsett til hvørja sýning.

Eg skal nevna at eg hava tikið stig til at fáa kenda filmsmannin Peter Álbæk, stjóra í Zentropa at koma hendavegin í heyst at hava eina workshop. Tiltakið verður lýst í Oktober men kunnu áhugaði longu sen-da mær ein teldupost á johan_m@olivant.fo

Filmsvinnan er ein av heimsins stóru globalu vinnum har tað eisni er rúm fyri Havnini.

TÓRA VIÐ KELDU

Aftur í eldin

Um fáar dagar mótast kyndlarnir aftur við eldstaðin. Ikki tí eldurin varð sløktur, men tí kyndlarnir hava lýst aðrastaðni eina tíð. Møguleikin at kynda stórt bál, sum framhaldandi skal vísa komandi ættarliðum gøtuna, er vísur. Men hvussu leggja vit vísiliga afturat, so eldurin heldur á at lýsa.

Læra alt lívið

Um vit flyta myndina av eldstaðnum yvir á fólkaskúlan, so er spurningurin

aftur í ár, hvussu vit menna hesa skipan, sum hevur so stóran týðning fyri okkum øll – ella hevur hon tað? Tí ein skipan, í sjálvum sær, er deyð. Tað eru sjálvsagt tey, sum eru partur av skipanini, sum skulu halda eldinum brennandi.

Tí ikki bara innan skipanina er móguleiki fyri læru. Í skúlanum er læran definerað, men lívið vísir okkum, at menniskju læra alla tíðina. Rithøvundurin og professarin Knud Illeris sigur

nakað soleiðis: "Menniskjað er dømt til læru. Vit hava so nógvar móguleikar at læra, at vit sjálvandi ikki kunnu læra alt, men skulu tí læra mekanismuna at skipa læru. Hetta er førleiki at duga at brúka læruna í ókendum støðum. Er okkurt nýtt ella óðrvísi, so hava vit móguleika at læra tað." Spurningurin er tá, hvussu vit ogn okkum tað nýggja." Og síðani skulu vit læra at knýta tað vit læra, saman við

tí, vit longu hava lært.

Lívið við eldstaðin

Møguliga hevur eingin dugað eins og Astrid Lindgren at fanga áhugan og hugflogið hjá børnum. Handan leikandi søgurnar er eisini lívsvisdómur, sum sigur okkum, hvat og hvussu tað er at vera menniskja. Sum um Astrid sjálf hevði gjørt neyvar kanningarnar, so vísa søgurnar nevniliga, at børn læra lættast, um tað ikki er